

500 доларів на гектар, а на закладення саду за екстенсивною технологією - 6 тисяч доларів, за інтенсивною - 30 тисяч доларів [1].

Набагато серйозніша проблема - нестача молодих спеціалістів. Молодь їде в місто, працювати в селі нікому, навіть якщо цей бізнес пропонує непогані гроші. Український виробників овочів і фруктів врятують кооперативи. Оптимальною схемою є побудова кооперативу на базі провідного фермера. Це дає можливість приймати в розстрочку саджанці, насіння та мобільні рефрижератори для зберігання на 15-20 тонн і спільно користуватися цим майном. Сьогодні українські сільгоспвиробники приділяють особливу увагу насінню, малогабаритній сільгосптехніці, в тому числі і вітчизняного виробництва. Необхідно дати фермерам можливість обирати техніку і за ціною і за якісними показниками.

Також в якості державної підтримки галузі треба видавати з урахуванням сезонності характеру виробництва і збуту продукції пільгові кредити для закупівлі сировини, матеріалів та техніки, що дозволить оптимізувати обсяг і структуру оборотних коштів.

Таким чином, для покращення ситуації в плодоовочевій промисловості необхідно: зміцнити та оновити матеріально-технічну базу сільськогосподарських підприємств; збільшити інвестиції в будівництво, реконструкція і модернізація тепличних комплексів та овочесховищ із застосуванням енергозберігаючих технологій, мікроклімату, післязбиральної доробки та передреалізаційної підготовки овочів; налагодити та навести порядок в системі насінництва, розробити схеми сортозаміни та сортооновлення, встановити дієвий контроль за якістю та сортовим складом насіння та посадкового матеріалу; запровадити систему надання коротко-, середньо- та довгострокових кредитів з відшкодуванням частини ставки банків, залучити Укragenrolіzing для постачання на умовах лізингу техніки, обладнання, модулів складських приміщень; стимулювати участь спеціалізованих кооперативів на умовах довгострокових привабливих кредитів.

Література: 1. Бизнес вкладывает в зелень // Послезавтра. – 2011. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://poslezavtra.com.ua/biznes-vkladyvaet-v-zelen>, 24.02.2011. – Назва з екрану. 2. Близкий Р.С. Состояние рынка плодоовощной продукции в Украине / Р.С. Близкий // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2011. - № 10(164). – Ч. 1. – С. 24-28. 3. Буренко Ю.А. Ключевые проблемы и направления развития предприятий плодоовощной промышленности / Ю.А. Буренко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. - № 1. - Т. 2. – С. 11-16.

ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОПЕРАТИВНОГО КОНТРОЛІНГУ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

Шульга М. О., КПУ, м. Запоріжжя, Україна

Сьогодні успішніші ті компанії, які найшвидше реагують на нові виклики. Контролінг – це цілісна концепція цілеспрямованого управління підприємством, яка направлена на виявлення всіх шансів та ризиків, пов'язаних з отриманням прибутку в умовах ринку. Оперативний аналіз і інструменти є важливими складовими концепції контролінгу. Ці інструменти придатні насамперед для рішення проблем, що виникають на підприємстві.

Основна мета цього дослідження – систематизувати основні інструменти оперативного контролінгу та визначити актуальність їх застосування для підприємств народного господарства України. Можна узагальнити інструментарій оперативного контролінгу, використавши структуру, запропоновану джерелом [1, с. 95], яка розміщена на рис.1.

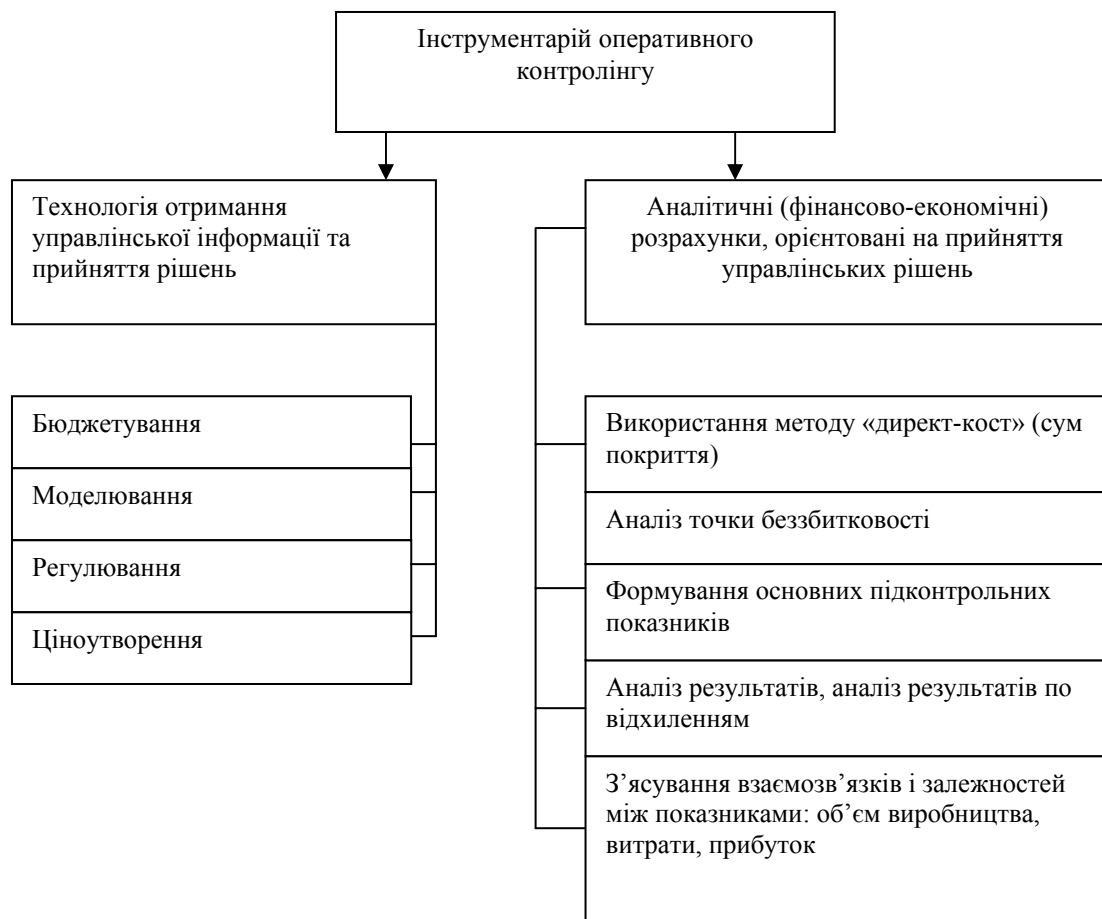

Рис. 1. Інструментарій оперативного контролінгу

Аналізуючи стан впровадження оперативного контролінгу в сучасних умовах на основі джерел [2-5] можна визначити та систематизувати найбільш уживані інструменти оперативного контролінгу по сферах діяльності підприємства. Основні завдання контролінгу забезпечення ресурсами – інформаційне забезпечення процесу закупівлі виробничих ресурсів, визначення «критичних» для виробництва матеріалів, без яких неможливий процес виробництва, а також заходів для запобігання цих «вузьких місць». Інструментами контролінгу забезпечення ресурсами є: ABC-аналіз найбільш значущих для виробництва матеріалів. Результатом стане аналіз та виявлення ключових моментів та пріоритетів, оптимізація обігу сировини та матеріалів[4, с. 10]; оптимізацію обсягів замовлень при закупівлі для зменшення постійних витрат на закупівлю та складських витрат [4, с. 19]; XYZ-аналіз – для зниження витрат в системі матеріального забезпечення шляхом зменшення складських матеріалів та сировини [4, с. 190]; дослідження ринку товарів, які закуповуються, та постачальників; аналіз можливих ситуацій переривання процесу виробництва; визначення верхніх меж цін; контроль економічності самої служби закупівлі. Основні інструменти оперативного контролінга маркетингу [2, с. 335]: розрахунок маржинального прибутку (найбільш значущі продукти з урахуванням величини витрат – «носії збитку»); порівняльні розрахунки (аналіз витрат).

Отримані показники застосовуються для оцінки ефективності маркетингових заходів усередині фірми й при аналізі конкурентів[3, с. 138]. Основні завдання контролінгу в області логістики – контроль за економічністю процесів складування та транспортування матеріальних ресурсів. Інструменти: планування потреби в матеріалах; розрахунок витрат; контроль економічності логістичних ланцюгів та інформаційне забезпечення підготовки рішень керівництва. Основні завдання фінансового контролінгу[5, с. 178]: забезпечення ліквідності підприємства; погодження фінансового обліку та внутрішньовиробничого обліку для виявлення залежності плану-балансу та звіту про прибутки/збутки від впровадження нових продуктів або розширення ринку збуту; виявлення за допомогою бюджетування взаємозв'язку між

внутрішніми та зовнішніми сферами для підприємства; використання на практиці фінансово-економічних показників. Основні інструменти фінансового контролінгу: аналіз балансу та звіту про прибутки/збутки; аналіз ліквідності; тимчасові порівняння балансів; аналіз потоків платежів; аналіз працюючого капіталу; баланс руху коштів та фінансовий план.

Основне завдання контролінгу інвестицій – досягнення цілей підприємства в сфері інвестиційної діяльності. Він підтримує процес прийняття рішень по вибору кращих проектів на етапах пошуку та оцінки. Його інструментами є: статистичні методи інвестиційних розрахунків (співвідношення видатків та результату, розрахунок вартості машино-години, співставлення рівнів рентабельності, статичне співставлення строків окупності); динамічні методи інвестиційних розрахунків (метод приведенного розміру доходу, метод внутрішньої норми дохідності, метод ануїтету, метод динамічного строку окупності); функціональний вартісний аналіз (суб'єктивна оцінка технічних особливостей співставляємих проектів).

Основне завдання контролінгу інноваційних процесів (проект-контролінгу) – нагляд за ходом реалізації проекту, в контролі та інформаційній підтримці ефективного керування проектом. Функцію контролінгу може здійснювати один зі співробітників компанії або кілька людей. Вони виступають як партнери або радники керівника. Принципово важливий момент полягає в тому, що контролер іде до свого керівника – топ-менеджера – не тільки з описом проблеми, але й з підготовленими варіантами її рішення [3, с.57]. За визначенням Джерела [4, с.8] центральне місце в системі оперативного контролінгу займає керування прибутком. За допомогою інструментів оперативного аналізу керівники підприємства всіх рівнів отримують можливість приймати більш зважені управлінські рішення для досягнення короткострокових цілей діяльності.

Література: 1. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання. Підручник. – Тернопіль: Економічна думка, 2001. – 454 с. 2. Контроллинг в бизнесе. Методологические и практические основы построения контроллинга в организациях / А.М. Карминский, Н.И. Оленев, А.Г. Примак, С.Г. Фалько. – 2-е изд. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 256с. 3. Jürgen Erichsen Controllinginstrumente für Einsteiger, Rudolf Haufe Verlag, Freiburg i. Br. Redaktionsanschrift 2007, 175 4. Фольмут Х.Й. Інструменти контролінгу від А до Я. – Москва: Финансы та статистика, 2001. – 280с. 5. Концепция контроллинга: Управленческий учёт. Система отчётности. Бюджетирование / Horvath & Partners; Пер. с нем. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. – 269 с. (Серия «Модели менеджмента ведущих корпораций»)

СИНЕРГЕТИЧНА ЕКОНОМІКА – ДОРОЖНЯ КАРТА ВИХОДУ З КРИЗИ

Якімцов В.В., НЛТУ України, м.Львів, Україна

Кінець ХХ-го та початок ХХІ-го століття характеризується достатньо складною ситуацією в розвитку економічної науки. Незважаючи на більше ніж 300-річний розвиток, економічні дисципліни продовжують концентруватися на вирішенні питань короткострокового періоду і, як бачимо на практиці, досить часто результати діяльності далекі від успішного. Свідченням цього є глобальні та локальні кризи на фінансових ринках, в окремих національних економіках та світовому господарству в цілому. Як справедливо зауважують С.Кудін та Ю.Миронович: «Глибокими стали системні суперечності, що виявляють себе на методологічному рівні – на рівні філософії економічної науки, обґрунтувань базових фундаментальних гіпотез».

Одним із ефективних підходів до загальних проблем описання складності, характеристики феноменів самоорганізації вважається синергетика, що сформувалася як міждисциплінарний науковий підхід, який розробляє методи дослідження поведінки відкритих систем та складної поведінки їх компонент. Науку "синергетика" її фундатори та розробники (Г.Гакен, І.Пригожин, Г.Малинецький, С.Курдюмов та ін.) пропонують розглядати як певну об'єднану платформу для методів пізнання складності та самоорганізації в системах довільної природи. Вони стверджують, що синергетика створює нове підґрунтя для розробки методів пізнання, прогнозування тих елементів та компонент систем, які є найбільш важливими для